

Odpowiedź na interpelację

DPN-WWM.050.14.2024.MB

3521834.13993769.11266912

Warszawa, 16-12-2024

Dotyczy: Interpelacji Posłanki Pauliny Matysiak w sprawie problemów z funkcjonowaniem programu "Czyste Powietrze" - K10INT6733

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Prace wdrożeniowe w NFOŚiGW nad integracją systemów dziedzinowych z Centralną Bazą Czystego Powietrza (dalej CBCP) w większości wfośigw są bardzo zaawansowane i powinny zakończyć się zdolnością do zasilania CBCP danymi historycznymi od 03.01.2023r. oraz danymi bieżącymi.

Uruchomienie częściowe CBCP planowane jest do końca 2024 r., natomiast pełne uruchomienie CBCP planowane jest w I kwartale 2025 r. dla danych przesyłanych ze wszystkich wfośigw od dnia 03.01.2023 r. Przez pełne uruchomienie należy rozumieć uzyskanie przez CBCP zdolności do raportowania realizacji Programu na podstawie bieżących danych oraz danych historycznych od 03.01.2023 r., przekazywanych przez wszystkie wfośigw.

Aktualnie w NFOŚiGW trwają prace nad:

- przygotowaniem raportów do sprawozdawczości,
- integracją systemów dziedzinowych w wfośigw w celu stałego zasilania danymi,
- przygotowania do zasilania CBCP danymi archiwalnymi.

Opóźnienie w uruchomieniu CBCP było spowodowane tym, iż Program poddawany był kilkakrotnie bardzo dużym zmianom, które również przeprowadzane były w reżimie czasowym przy znacznym zaangażowaniu wszystkich dostępnych zasobów organizacyjnych NFOŚiGW, wfośigw, a także dostawców systemów IT. Program wdrażany jest przez 17 odrębnych instytucji (16 wfośigw oraz NFOŚiGW), mających indywidualnie wypracowane procedury, oraz różniące się systemy IT.

Od kwietnia 2024r. trwają prace nad integracją systemów dziedzinowych w wfośigw z CBCP, których zakończenie planowane jest na koniec roku 2024 z możliwością wydłużenia tych prac na I kwartał 2025r. w jednym z wfośigw (Wrocław). Warunkiem pełnego wdrożenia CBCP jest zakończenie prac przygotowujących systemy wfośigw do zasilania CBCP danymi ze wszystkich 16 wfośigw.

Budowa w NFOŚiGW nowego systemu informatycznego służącego do składania i oceny wniosków (nie mylić z Centralną Bazą Czystego Powietrza) była ustalona z jednym z reprezentantów wfośigw wyznaczonym do współpracy. Celem jest unifikacja procesów obsługi wniosków, stąd prace w zakresie opracowania standardowego procesu były omawiane z jednym z większych wfośigw, u którego poziom automatyzacji procesów jest na

wysokim poziomie. Te doświadczenia wfośigw miały na celu przygotowanie rozwiązania innowacyjnego, zautomatyzowanego jak i w pełni interoperacyjnego.

Kwestię integracji CBCP z systemem Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) będziemy analizować po zakończeniu prac i pełnym wdrożeniu CBCP.

Jeśli chodzi o skalę nieprawidłowości w programie „Czyste Powietrze”, to w I półroczu 2024 r. przeprowadzono 4,6 tys. kontroli. Liczba kontroli zakończonych wypowiedzeniem umowy w I półroczu 2024 r. to 67, a 573 kontrole (czyli 12 proc.) zakończyły się obniżeniem wartości dotacji.

Dla inwestycji realizowanych na podstawie wniosków składanych od 22.04.2024 r. wfośigw kontrolują co najmniej 5% inwestycji. Kontrole są realizowane na miejscu inwestycji.

NFOŚiGW przygotował zawiadomienie do prokuratury dotyczące kilku firm, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie popełniania przestępstw w ramach programu „Czyste Powietrze”. Dotyczy to 6 tys. wniosków o dotacje z programu „Czyste Powietrze” z całej Polski. Wykonawcy, których działania NFOŚiGW zgłasza prokuraturze, złożyli wnioski o dotacje w imieniu beneficjentów o wartości ok. 600 mln zł. NFOŚiGW na bieżąco współpracuje z organami ścigania.

Kontrole przeprowadzone przez NFOŚiGW wykazały podejrzenie nadużyć w działaniu firm wykonawczych. Skala tych nieprawidłowości jest duża i dotyczy przede wszystkim możliwości popełnienia oszustwa, wyłudzenia, podrobienia lub przerobienia dokumentu, poświadczenia nieprawdy oraz posłużenia się dokumentem potwierdzającym nieprawdę.

Zidentyfikowane zostały m.in. przypadki:

- zawyżania rachunków za usługi i materiały,
- realizacji nieefektywnych inwestycji,
- wymuszania udzielenia pełnomocnictwa.

Firmy, których dotyczy zawiadomienie, w imieniu swoich beneficjentów wnioskowały najczęściej o najwyższy poziom dofinansowania, który w programie wynosi 136,2 tys. zł. Beneficjenci nie posiadają jednak często żadnych lub prawie żadnych dokumentów dotyczących realizowanego przedsięwzięcia. Pełnomocnicy nie uzgadniają optymalnego zakresu prac, ich zakres jest narzucany jako „możliwy do realizacji w ramach dotacji, którą można uzyskać z programu”. Beneficjenci w większości przypadków nie mają świadomości, co obejmuje wniosek o dofinansowanie, w tym jakie oświadczenia są tam składane. Po podpisaniu pełnomocnictwa już o niczym nie są informowani.

Wcześniej do prokuratury i policji trafiły 103 zawiadomienia o podejrzeniu nieprawidłowości z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM